ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

លេខ: ១៧៣ អនក្រ.បក

អនុក្រឹត្យ

ស្តីពី

ការកំណត់ប្រភេទផល ផលិតផលជលផលដែលកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់

រាជរដ្ឋាភិបាល

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១៣ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៥០៦/០១១ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៦ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី ជលផល
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ១៧ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០០ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ៧៨ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៦ ស្តីពីការប្តូរឈ្មោះនាយកដ្ឋានជលផល ទៅជារដ្ឋបាលជលផល
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ១៨៨ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការកែសម្រួលអគ្គនាយកដ្ឋាននៃក្រសួងទៅជាអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ការដំឡើងរដ្ឋបាលព្រៃឈើ រដ្ឋបាលជលផលឱ្យមានថ្នាក់ស្មើអគ្គនាយកដ្ឋាន ការដំឡើងនាយកដ្ឋានក្សេត្រសាស្ត្រ និងកែលម្អដីកសិកម្មឱ្យទៅជា

អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម និងកែសម្រួលអគ្គនាយកដ្ឋានចម្ការកៅស៊ូទៅជាអគ្គនាយកដ្ឋានកៅស៊ូ ស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

- បានទទួលការឯកភាពពីគណៈរដ្ឋមន្ត្រីក្នុងសម័យប្រជុំពេញអង្គ នាថ្ងៃទី២៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៩

សម្រេច

ជំពូកទី១
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា១.—

អនុក្រឹត្យនេះ កំណត់អំពីប្រភេទផល ផលិតផលជលផលទឹកសាបនិងសមុទ្រដែលមានប្រភពចេញពីធនធានជលផលកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីការពារ គ្រប់គ្រង និងអភិរក្សឱ្យមាននិរន្តរភាព ស្របតាមច្បាប់ស្តីពីជលផល ។

ជំពូកទី២
ចំណាត់ថ្នាក់ប្រភេទធនធានជលផលដែលកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់

មាត្រា២.—

ប្រភេទធនធានជលផល ដែលកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់ ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាបីក្រុមទៅតាមលក្ខខណ្ឌនិងស្ថានភាពនៃភាពកំពុងរងគ្រោះដូចខាងក្រោម ÷

១. ក្រុមប្រភេទជិតផុតពូជ : ជាប្រភេទធនធានជលផលទាំងឡាយនៅក្នុងធម្មជាតិកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់ ដែលចំពោះមុខផលស្តុកក្រុមប្រភេទនេះកំពុងប្រឈមទៅនឹងគ្រោះថ្នាក់ដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ ហើយអាចវិនាសផុតពូជទាំងស្រុងនៅក្នុងធម្មជាតិនាពេលអនាគតដ៏ខ្លីខាងមុខ ដោយបរិមាណសរុបបានថយចុះយ៉ាងតិច៨០ (ប៉ែតសិប) ភាគរយ ក្នុងរយៈពេល១០ (ដប់) ឆ្នាំ ចុងក្រោយឬក្នុងរយៈពេលបីជំនាន់តំណពូជកន្លងមក តាមរយៈការអង្កេត ការប៉ាន់ប្រមាណ ឬ ការសន្និដ្ឋាន ។

២. ក្រុមប្រភេទកំពុងរងគ្រោះ : ជាប្រភេទធនធានជលផលទាំងឡាយនៅក្នុងធម្មជាតិកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់ ដែលមានភស្តុតាងបង្ហាញច្បាស់ថា ក្រុមប្រភេទនេះកំពុងប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់ដ៏ខ្លាំង ហើយអាចវិនាសផុតពូជនៅក្នុងធម្មជាតិនាពេលអនាគតមិនយូរប៉ុន្មាន ដោយបរិមាណសរុបបានថយចុះយ៉ាងតិច៥០ (ហាសិប) ភាគរយ ក្នុងរយៈពេល១០ (ដប់) ឆ្នាំ ចុងក្រោយ ឬក្នុងរយៈពេលបីជំនាន់តំណពូជកន្លងមក តាមរយៈការអង្កេត ការប៉ាន់ប្រមាណ ការសន្និដ្ឋាន ឬការរំពឹងទុក ។

៣. ក្រុមប្រភេទងាយរងគ្រោះ : ជាប្រភេទធនធានជលផលទាំងឡាយនៅក្នុងធម្មជាតិកំពុងរងគ្រោះ ដែលងាយប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់ដ៏ខ្លាំង ហើយអាចវិនាសផុតពូជនៅក្នុងធម្មជាតិនាពេលអនាគតខាងមុខ ដោយបរិមាណសរុបបានថយចុះយ៉ាងតិច២០ (ម្ភៃ) ភាគរយ ក្នុងរយៈពេល

www.pheakdeylaw.com

១០ (ដប់) ឆ្នាំចុងក្រោយឬរយៈពេលបីជំនាន់តំណពូជកន្លងមក តាមរយៈការអង្កេត ការប៉ាន់ប្រមាណ ការសន្និដ្ឋានឬការរំពឹងទុក ។

មាត្រា៣.-

ចំណាត់ថ្នាក់ប្រភេទធនធានជលផលមានភ្ជាប់ជាឧបសម្ព័ន្ធនៃអនុក្រឹត្យនេះ ។

មាត្រា៤.-

ការកែសម្រួល និងការកំណត់បន្ថែមអំពីប្រភេទធនធានជលផលដែលកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់ទៅអនាគត ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

វិធានការការពារប្រភេទធនធានជលផល ដែលកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ជំពូកទី៣

អវសានប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា៥.-

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយនឹងអនុក្រឹត្យនេះត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។

មាត្រា៦.-

រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន រដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋលេខាធិការគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន អភិបាលរាជធានី ខេត្តពាក់ព័ន្ធត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្តអនុក្រឹត្យនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី [illegible] ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៩

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

កន្លែងទទួល:

- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ខុទ្ទកាល័យឯកឧត្តម លោកជំទាវ ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ដូចមាត្រា៦
- រាជកិច្ច
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ឧបសម្ព័ន្ធភ្ជាប់ជាមួយអនុក្រឹត្យលេខ ១២៣ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១២ ខែ ៨ ឆ្នាំ ២០០៥ ស្តីពីការកំណត់ប្រភេទផល ផលិតផលដែលកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់

តារាងប្រភេទធនធានជលផលដែលកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់

លរ	រូបភាព	ឈ្មោះក្នុងស្រុក	ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ	ឈ្មោះពាណិជ្ជកម្ម	ឧបសម្ព័ន្ធ ស៊ាយតេស	ព័ត៌មានសំខាន់ៗ
ក. ទឹកសាប						
ក្រុមប្រភេទជិតផុតពូជ						
១		ត្រីតាពត ឬ ត្រីនាគ	*Scleropages formosus*	Asian bonytongue	I	- រស់ និងពងកូននៅតាមបណ្តាជ្រោះមួយចំនួននៃតំបន់ជួរភ្នំក្រវាញប៉ែកខាងត្បូងដល់កំពត - ស៊ីត្រី និងសត្វល្អិតជាអាហារ - អាយុ ៣-៤ ឆ្នាំ អាចបន្តពូជបាន - ពងមិនលើស ២០-៥០ គ្រាប់ ចំពោះមេមួយក្បាល - ប្រវែងវែងបំផុត ៩០ ស.ម។
២		ត្រីថ្គុ	*Pristis microdon*	Sawfish	I	- ជាប្រភេទរស់នៅស្រទាប់ភក់ល្បាប់នៃបាតទន្លេមាត់ពាម និងតំបន់ទឹកដែលមានកំហាប់អំបិលតិច - ស៊ីពពួកត្រី និងសត្វគតឆ្អឹងកងស្រទាប់បាត - រដូវពងកូននៅចន្លោះខែវិច្ឆិកា-ធ្នូ - ប្រវែងវែងបំផុត ៦០០ ស.ម។
៣	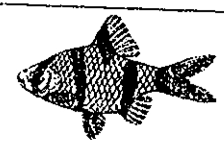	ត្រីបីកំណាត់ ឬ ត្រីខ្លា	*Puntius partipentazona*	Tiger barb		- រស់នៅស្រទាប់ទឹកកណ្តាល និងបាតនៃស្ទឹង ទន្លេ បឹងទន្លេសាប និងតំបន់មេគង្គក្រោម - ស៊ីពពួកសត្វល្អិត និងបង្កងតូចៗ - បន្តពូជក្នុងតំបន់រុក្ខជាតិលិចទឹក ដោយពងតោង

						ជាប់នឹងរុក្ខជាតិ - ប្រវែងវែងបំផុត ៥ ស.ម ។
៤		ត្រីកៀតស្រង់	*Balantiocheilos melanopterus*	Bala sharkminnow		- រស់តាមទន្លេ និងព្រៃលិចទឹកបឹងទន្លេសាប - ស៊ីពពួកក្តាម កំពឹស រុក្ខជាតិបួងតុង និងសត្វល្អិត - ប្រវែង ៣៥ ស.ម អាចបន្តពូជបាន ហើយបន្តពូជនៅពេលទឹកជំនន់ឡើង ក្នុងនាទីព្រៃលិចទឹក - ប្រវែងវែងបំផុត ៤០ ស.ម ។
៥		ត្រីគជ្រា	*Puntioplites bulu*			- រស់នៅស្រទាប់ទឹកពីកណ្តាលដល់បាត - បម្លាស់ទីចូលក្នុងនាទីព្រៃលិចទឹកពេលទឹកឡើងខ្ពស់ និងត្រឡប់ចូលបឹងទន្លេសាបវិញនៅខែតុលា - ស៊ីស្លែ វារីរុក្ខជាតិ និងសត្វល្អិតជាអាហារ - បន្តពូជក្នុងនាទីព្រៃលិចទឹកពេលទឹកជំនន់ឡើង - ប្រវែងវែងបំផុត ៣៥ ស.ម ។
៦		ផ្សោតក្បាលត្រឡោក	*Orcaella brevirostris*	Irrawaddy dolphin		- រស់ និងបន្តពូជនៅក្នុងប្រព័ន្ធទន្លេ ចាប់ពីព្រំប្រទល់ប្រទេសឡាវ រហូតដល់ទីរួមខេត្តក្រចេះ ជួនកាលវាហែលតាមចាប់ចំណីរហូតដល់ខេត្តកំពង់ចាម និងកណ្តាល - ចំណីរបស់វាគឺពពួកត្រីគ្រប់ប្រភេទ និងកំពឹស ជាប្រភេទថនិកសត្វបំបៅកូនដោយទឹកដោះ ហើយអាចបន្តពូជចាប់ពីអាយុ ៧ ឆ្នាំ ដោយកូនម្តងក្នុងចន្លោះ ២ ឆ្នាំ ទំងន់ទើបនឹងកើតចន្លោះពី ១០ ទៅ ១២ គ.ក្រ ហើយទំងន់អតិបរមាប្រហែល ១៣០ គ.ក្រ - អាយុកាលអតិបរមាប្រមាណ ៣០ ឆ្នាំ ។

www.pheakdeylaw.com

៧	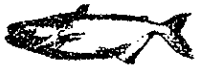	ត្រីរាជ	*Pangasianodon gigas*	Mekong giant catfish	I	- ជាត្រីទឹកសាបធំបំផុត មានប្រវែងដល់ ៣០០ ស.ម - បម្លាស់ទីចូលក្នុងបឹងទន្លេសាបនៅចន្លោះខែ ឧសភា ដល់កក្កដា និងត្រឡប់មកទន្លេមេគង្គវិញនៅចន្លោះខែតុលា ដល់ វិច្ឆិកា - ស៊ីរុក្ខជាតិជាសំខាន់ និងសត្វល្អិតបន្ទាប់បន្សំ - ពងកូនក្នុងអំឡុងខែមេសា-ឧសភា នៅប៉ែកទន្លេមេគង្គលើ តំបន់ទឹកជ្រៅ និងអន្លង់ជ្រៅៗ ។
៨		ត្រីគល់រាំង	*Catlocarpio siamensis*	Giant barb		- រស់តាមដងទន្លេធំៗ និងតំបន់ទំនាបទន្លេមេគង្គ - ជាប្រភេទត្រីមានទំហំធំ រហូតដល់ ២០០ ស.ម និងបម្លាស់ទីឆ្ងាយ - ស៊ីស្លែ រាវីរុក្ខជាតិ និងផ្លែរុក្ខជាតិលិចទឹក - ពេញវ័យបន្តពូជអាយុ ៧ឆ្នាំ ហើយពងកូនចាប់ពីខែមិថុនា ដល់កក្កដា - ប្រភេទត្រីនេះត្រូវបានកំណត់ជានិមិត្តរូបនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។
៩		ត្រីត្រសក់ក្រហម	*Probarbus jullieni*	Isok barb		- រស់នៅតំបន់ទន្លេមេគង្គ ចាប់ពីព្រំប្រទល់ប្រទេសឡាវ ដល់បឹងទន្លេសាប និងធ្វើចរាចរដូចត្រីរាជដែរ វាស៊ីពពួកខ្យង ខ្ចៅ និងកំពឹសជាអាហារ - ដូវពងកូនគឺពីខែវិច្ឆិកា ដល់កុម្ភៈ តាមកន្លែងមានថ្មគ្រួស និងទឹកជ្រៅ ពិសេសនៅតាមដងទន្លេមេគង្គ និងទន្លេសេកុង - ប្រវែងវែងបំផុត ១៥០ ស.ម ។

១០		ត្រីត្រសក់	*Probarbus labeamajor*	Thicklip barb		- រស់ក្នុងអាងទន្លេមេគង្គលើ និងដៃទន្លេធំៗដែលមានថ្មនៅស្រទាប់បាត ពិសេសក្នុងទន្លេសេកុង - វាស៊ីពពួកសត្វស្រទាប់បាត និងសត្វល្អិត - រដូវពងកូនសំខាន់គឺចន្លោះខែវិច្ឆិកា ដល់កុម្ភៈ ហើយពងកូននៅតំបន់ដែលមានចរន្តទឹកហូរខ្លាំង - ប្រវែងវែងបំផុត ១៥០ ស.ម ។
១១		ត្រីត្រសក់ស	*Probarbus labeaminor*	Thinlip barb		- រស់ក្នុងទន្លេធំៗ និងអាងទន្លេមេគង្គលើ ប៉ុន្តែកំរបានជួបក្នុងបឹងទន្លេសាបណាស់ - វាស៊ីពពួកសត្វស្រទាប់បាត និងសត្វល្អិត - រដូវពងកូនសំខាន់គឺចន្លោះខែវិច្ឆិកា ដល់កុម្ភៈ - ប្រវែងវែងបំផុត ៧០ ស.ម ។
១២		អណ្តើកហ្លួង ឬសរសៃ	*Batagur baska*	Mangrove terrapin or estuarine terrapin	I	- រស់នៅតាមឆ្នេរខ្សាច់ តំបន់ព្រៃកទឹកភ្លាវ ឬ ទឹកសាបពិសេសនៅតាមពោម - ស៊ីចំរុះ (ស្លឹកឈើ ស្មៅ ផ្លែកោងកាង និងរុក្ខជាតិនៅមាត់ទឹក និងពពួកខ្យងខ្ទៅ) - បន្តពូជចាប់ពីខែកញ្ញា ដល់តុលា នៅតំបន់ទឹកជ្រៅ ហើយទំលាក់ពងពីខែមករា ដល់ចុងខែកុម្ភៈ ដោយពងបានពី ១៤ ទៅ ២០ គ្រាប់ពង ។
ក្រុមប្រភេទកំពុងរងគ្រោះ						
១៣	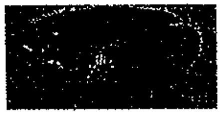	ត្រីត្រចៀកដំរី	*Osphronemus exodon*	Elephant ear gourami		- រស់នៅតំបន់ទឹកហូរតិចៗ និងទឹកនឹង ដែលមានរុក្ខជាតិលិចទឹកច្រើន ពិសេសក្នុងតំបន់ទន្លេមេគង្គនៃខេត្តក្រចេះ និងស្ទឹងត្រែង ហើយរស់នៅជាគូ

						- ស៊ីស្លែ និងពពួករុក្ខជាតិលិចទឹក - ពងកូនចន្លោះខែមីនា ដល់មេសា ហើយអាចពងកូនម្តងទៀតពីខែសីហា ដល់តុលា - ប្រវែងវែងបំផុត ៦០ ស.ម ។
១៤		ត្រីរមាស	*Osphronemus goramy*	Giant gourami		- រស់នៅតំបន់ទន្លេមេគង្គលើ ចាប់ពីល្បាក់ខោន ដល់ខេត្តស្ទឹងត្រែង និងមានជួបប្រទះផងដែរនៅខេត្តក្រចេះ ដោយរស់ជាគូ ឬ ជាហ្វូង - ស៊ីកំទេចកំទីរុក្ខជាតិ ដូចជាស្លឹក ផ្លែ និងផ្កា សត្វល្អិតពពួកក្តាម និងកំពឹស - ពងកូននៅរដូវប្រាំង ជាប្រភេទពងអណ្តែត ហើយញាស់ក្នុងរយៈពេល ៣៦ ម៉ោង នៅសីតុណ្ហភាព ២៩-៣០ អង្សាសេ - ប្រវែងវែងបំផុត ៦០ ស.ម ។
១៥		ត្រីកន្ទ្រប់ខ្លា	*Datnioides undecimradiatus*	Narrow barred tigerperch		- រស់នៅតាមស្ទឹង បឹងបួរ និងអាងទឹក ពិសេសក្នុងនាទីព្រៃលិចទឹក - វាស៊ីត្រី កូនសត្វល្អិត ក្តាម កំពឹស និងជន្លេន - ពងកូនពីខែកុម្ភៈ ដល់មីនា ជាប្រភេទពងអណ្តែត - ប្រវែងវែងបំផុត ៤០ ស.ម ។
១៦		ត្រីក្បក	*Tenualosa thibaudeaui*	Laotian shad		- រស់នៅតំបន់ទន្លេមេគង្គ និងតំបន់បឹងទន្លេសាប ជាប្រភេទធ្វើចរាចរឆ្ងាយ ហើយធ្វើចរាចរពីទន្លេចូលទៅបឹងទន្លេសាបពីខែឧសភា ដល់សីហា ហើយត្រឡប់វិញនៅខែតុលា ឬ វិច្ឆិកា - [illegible]

						- ពងកូននៅតំបន់បឹងទន្លេសាបចាប់ពីខែធ្នូ ដល់មករា - ប្រវែងវែងបំផុត ៣០ ស.ម ។
១៧		ត្រីកញ្ចុះក្របី	*Glyptothorax fuscus*			- រស់ក្នុងតំបន់ថ្ម ឬ គល់ឈើនៃទន្លេដែលមានចរន្តទឹកហូរខ្លាំងបង្គួរ ពិសេសក្នុងខេត្តក្រចេះ និងស្ទឹងត្រែង - ស៊ីប្រភេទសត្វល្អិត១ - រដូវពងកូនអាចចន្លោះពីខែឧសភា ដល់មិថុនា - ប្រវែងវែងបំផុត ១២ ស.ម ។
១៨		ត្រីស្ទក់	*Wallago leeri*			- រស់នៅតំបន់មេគង្គលើ ជាពិសេសតាមដងទន្លេសេសាន និងស្រែពក - ជាប្រភេទធ្វើចរាចរជិត - ស៊ីត្រី និងកំពឹសជាអាហារ - ពងកូននៅចន្លោះខែមេសា ដល់តុលា ហើយភាគច្រើនគឺនៅក្នុងខែមិថុនា ដោយទំលាក់ពងនៅពេលយប់ក្នុងតំបន់វាលស្មៅលិចទឹក - ប្រវែងវែងបំផុត ១៨០ ស.ម ។
១៩		អណ្តើកសង្គល់	*Heosemys annandalii*	Yellow-headed temple turtle		- មាននៅតំបន់ទំនាប ពិសេសបឹងទន្លេសាប ទន្លេមេគង្គ និងទន្លេស្រែពក (វាលភក់ ស្រះ តំបន់ទឹកនឹង ឬ តំបន់ទឹកហូរតិច១) - ស៊ីរុក្ខជាតិអណ្តែតទឹក (ព្រលិត ត្រកួន..) ។
២០		អណ្តើកក្អែក	*Siebenrockiella crassicollis*	Black marsh turtle		- រស់ក្នុងតំបន់ទឹកសាប ដែលមានចរន្តទឹកហូរ តិច១ ឬ ទឹកនឹង (ស្រះ ព្រៃក និងវាលភក់) - ស៊ីអាហារចំរុះ រួមមាន រាវីសត្វគតឆ្អឹងកង

						សាច់រលួយ និងវារីរុក្ខជាតិ - រដូវបន្តពូជពីខែមេសា ដល់កក្កដា ។
ក្រុមប្រភេទងាយរងគ្រោះ						
២១	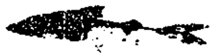	ត្រីក្របី	*Bagarius bagarius*	Dwarf goonch		- រស់ក្នុងតំបន់ទឹកជ្រៅ និងមានថ្មនៃទន្លេមេគង្គ ពិសេសក្នុងខេត្តស្ទឹងត្រែង និងក្រចេះ - ជាប្រភេទរស់នៅស្រទាប់បាត ស៊ីពពួកសត្វល្អិតកំពីស ក្ដាម និងត្រីល្អិតជាអាហារ - ពងកូនចន្លោះខែមិថុនា ដល់កក្កដា នៅតាមមាត់ស្ទឹងដែលតភ្ជាប់ពីទន្លេធំៗ - ប្រវែងវែងបំផុត ២៥ ស.ម ។
២២		ត្រីក្របី	*Bagarius suchus*	Crocodile catfish		- ប្រទះឃើញក្នុងទន្លេធំៗនៃអាងទន្លេមេគង្គ តាមបណ្ដោយព្រំប្រទល់ថៃ ឡាវ និងទន្លេភាគខាងជើងនៃប្រទេសកម្ពុជា - ជាប្រភេទមិនធ្វើចរាចរ រស់នៅស្រទាប់បាត ស៊ីពពួកសត្វល្អិត កំពីស បង្កង និងត្រីជាអាហារ - ពងកូនក្នុងខែកក្កដា នៅតាមមាត់ស្ទឹងដែលតភ្ជាប់ទៅទន្លេធំៗ - ប្រវែងវែងបំផុត ៧០ ស.ម ។
២៣		ត្រីក្របី	*Bagarius yarrelli*	Goonch		- រស់ក្នុងទន្លេមេគង្គលើ តំបន់ទឹកជ្រៅ និងមានថ្មច្រើន - ជាពពួករស់នៅស្រទាប់បាត ស៊ីពពួសត្វល្អិត កំពីស កង្កែប ជន្លេន និងត្រីជាអាហារ - ពងកូនក្នុងទន្លេ ពិសេសមុនពេលទឹកជំនន់ឡើង - ប្រវែងវែងបំផុត ៣៥ ស.ម ។

២៤		ត្រីឆ្មាក្រពើ	*Lycothrissa crocodilus*	Sabertooth thryssa		- រស់នៅតំបន់ទឹកភ្លាវ ហើយជារឿយៗហែលឡើងទៅតំបន់ទឹកសាប - ជួបប្រទះនៅផ្នែកខាងក្រោមល្បាក់ខោន រហូតដល់តំបន់ដីសណ្តទន្លេមេគង្គ ទន្លេសាប និងបឹងទន្លេសាប ហើយពេលខ្លះរស់ក្នុងអន្លង់ជ្រៅៗនៃទន្លេមេគង្គ - ស៊ីពពួកសត្វល្អិត ក្តាម កំពឹស និងត្រីតូចៗ - រដូវពងកូនគឺនៅចុងរដូវប្រាំង និងដើមរដូវវស្សា ពិសេស ចន្លោះខែមីនា ដល់មេសា - ប្រវែងវែងបំផុត ៣០ ស.ម ។
២៥	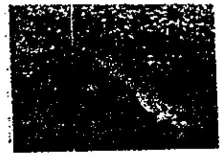	ក្រពើត្រី	*Crocodylus siamensis*	Siamese crocodile	I	- រស់ក្នុងតំបន់ទឹកសាប ដូចជាទន្លេ ដៃទន្លេ បឹង និងព្រៃកោងកាងជួរភ្នំ - ជាប្រភេទស៊ីសាច់ជាអាហារ ពិសេសត្រី - អាយុពី ៧ ឆ្នាំ អាចបន្តពូជបាន ដោយបន្តពូជចាប់ពីខែវិច្ឆិកា ដល់ឧសភា ហើយទំលាក់ពងចន្លោះពី ២០ ទៅ ៦០ គ្រាប់/ក្រពើមេ ១ ក្បាល ។
២៦		អណ្តើកស្រែ	*Malayemys subtrijuga*	Rice-field terrapin		- រស់ក្នុងទីតាំងមានចរន្តទឹកហូរតិចៗ និងតាមវាលស្រែ - ស៊ីខ្យងសត្វ ដង្កូវ សត្វល្អិតក្នុងទឹក និងត្រីតូចៗ ទំលាក់ពងពី ៦ ទៅ ៨ ប៉ុណ្ណោះ ហើយញាស់ក្នុងរយៈពេល ១៦៧ ថ្ងៃ នៅសីតុណ្ហភាពចន្លោះពី ២៨ ទៅ ៣០ អង្សាសេ - អាយុពេញវ័យបន្តពូជគឺ ៣ ឆ្នាំ ចំពោះឈ្មោល និង ៥ ឆ្នាំចំពោះញី ។

២៧		អណ្តើកសោម	*Heosemys grandis*	Asian giant terrapin	II	- រស់នៅភាគច្រើនក្នុងតំបន់ទឹកសាប - ស៊ីអាហារចំរុះ (ផ្លែឈើ រុក្ខជាតិ និងសាច់) - ទំលាក់ពងម្តង១ពី ៤ ទៅ ៥ គ្រាប់/មេមួយក្បាល ។
២៨		កន្ធាយអាស៊ី	*Amyda cartilaginea*	Asiatic soft –shell turtle	II	- រស់ក្នុងតំបន់ទឹកសាប តែពងនៅលើច្រាំងខ្សាច់ - ស៊ីអាហារចំរុះ (សត្វល្អិត ក្តាម កំពឹស ខ្យង ត្រី សាច់រលួយ ផ្លែឈើ គ្រាប់ពូជរុក្ខជាតិ) - រួមភេទក្នុងទឹក និងទំលាក់ពងពី ៣ ទៅ ៣០ គ្រាប់/មេមួយក្បាល ។
២៩		កន្ធាយក្បាលកង្កែប	*Pelochelys cantorii*	Asian giant soft-shell turtle	II	- ទើបតែរកឃើញជាថ្មីនៅតាមបណ្តោយទន្លេមេគង្គក្នុងប្រទេសកម្ពុជា - រស់នៅក្នុងអន្លង់ទឹកជ្រៅជាង ៤០ ម - ស៊ីត្រី រុក្ខជាតិដុះក្នុងទឹក ក្តាម កំពឹស ។ល។ - បន្តពូជក្នុងខែកុម្ភៈ និងមីនា ហើយទំលាក់ពងពី ២៨ ទៅ ៣០ គ្រាប់/មេមួយក្បាល - ទំងន់អតិបរមា ៥០ គ.ក្រ និងប្រវែង ២ ម ។
ខ.សមុទ្រ **ក្រុមប្រភេទជិតផុតពូជ**						
៣០		ក្រពើសមុទ្រ	*Crocodylus porosus*	Estuarine crocodile	I	- ភាគច្រើនរស់នៅតាមតំបន់ឆ្នេរ ឬ តាមពាម តំបន់ព្រៃកោងកាង និងតំបន់វាលភក់ - ស៊ីសាច់ជាអាហារ ដូចជាក្តាមថ្ម អណ្តើក ពស់ សត្វស្លាប ស្វា ជ្រូក ។ល។ - បន្តពូជនៅរដូវវស្សា - អាយុបន្តពូជគឺ ១០-១២ ឆ្នាំ ចំពោះក្រពើញី និង

						១៦ ឆ្នាំ ចំពោះក្រពើឈ្មោល - ក្រពើញីអាចទំលាក់ពងពី ៤០-៩០ គ្រាប់។
៣១		ផ្សោតទឹក ឬ ពាយ៉ុង	*Dugong dugon*	Dugong	I	- រស់ក្នុងតំបន់ស្មៅសមុទ្រ ពិសេសក្នុងខេត្តកំពត ដែលមានជម្រៅរាក់ជាង ១០ ម - ស៊ីស្មៅសមុទ្រជាអាហារ ដោយពេលពេញវ័យស៊ី ៣០ គ.ក្រ/ថ្ងៃ និងស៊ីសត្វឥតឆ្អឹងកងផងដែរ - រដូវបន្តពូជកើតមានពេញមួយឆ្នាំ ហើយពេញវ័យបន្តពូជនៅចន្លោះ ១០-១៧ ឆ្នាំ ដោយកើតកូនបាន ១ក្បាល វៀងរាល់ ៣ ទៅ ៧ ឆ្នាំ ម្តង - ពពោះចន្លោះពី ១២ ទៅ ១៤ខែ ហើយទំងន់កូនទើបនឹងកើតពី ២៥ ទៅ ៣៥ គ.ក្រ - ផ្សោតទឹកពេញវ័យមានទំងន់ដល់ ១.០០០ គ.ក្រ។
ក្រុមប្រភេទកំពុងរងគ្រោះ						
៣២	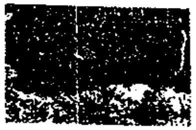	ត្រីសេកបូក	*Cheilinus undulates*	Humphead Wrasse	II	- ពេលតូចរស់នៅតំបន់ស្មៅសមុទ្រ និងព្រៃកោងកាងក្បែរតំបន់ផ្កាថ្ម (ទឹករាក់) ហើយពេលធំរស់នៅក្រៅតំបន់ផ្កាថ្ម (ទឹកជ្រៅជាង) - ជាត្រីប្រភេទ និងស៊ីកាំប្រមាសមុទ្រ សត្វវល្លិជាតិ ត្រីសិប្បិជាតិ និងសត្វឥតឆ្អឹងកង - ពេញវ័យបន្តពូជចាប់ពីអាយុ ៨ ឆ្នាំឡើងទៅ និងពងកូននៅក្នុងតំបន់ផ្កាថ្ម។

៣៣		ផាំឡេនក្របី	*Pseudorca crassidens*	False killer whale	II	- មានរស់នៅក្បែរកោះរុងសន្លឹម - ស៊ីត្រី មឹក បង្គា និងពពួកផលិតផលសត្វទឹក - ពេញវ័យបន្តពូជចាប់ពីអាយុ ៨-១១ ឆ្នាំ - ទំងន់អតិបរមាប្រហែល ១.៣៦០ គ.ក្រ ហើយអាយុអតិបរមា ៥៨-៦៣ ឆ្នាំ។
៣៤		ផាំឡេនក្បាលធំ	*Globicephala macrorhynchus*	Short-finned pilot whale	II	- ប្រទះឃើញក្នុងតំបន់ឆ្នេរខេត្តកែប - ចូលចិត្តរកចំណីពេលយប់ និងពេលព្រលឹម ដោយស៊ីត្រី និងមឹកក្នុងបរិមាណ ៤៥ គ.ក្រ /ថ្ងៃ - វាបន្តពូជជាក្រុមក្នុងអាត្រាញី ៨ ឈ្មោល ១ - អាយុពេញវ័យបន្តពូជពី ៧-២២ ឆ្នាំ - វាបន្តពូជពេញ ១ ឆ្នាំ ពពោះពី ១១- ១៣ ខែ ហើយកូនម្តងបាន ១ ក្បាល - ក្នុងចន្លោះ ៧ ឆ្នាំ ទើបវាមានកូនម្តង ហើយក្នុងមួយជីវិតផាំឡេនមានកូនតែ ៤-៥ ក្បាល។
៣៥		ផ្សោតច្រមុះដបចំពុះខ្លី	*Tursiops aduncus*	Indo-Pacific bottlenose dolphin		- រស់ក្បែរកោះរុង កោះរុងសន្លឹម និងកោះតាង - ស៊ីពពួកត្រី មឹក និងបង្គា - បន្តពូជនៅចុងនិទាឃរដូវ និងដើមរដូវក្តៅ ពពោះក្នុងរយៈពេល ១២ ខែ ហើយកូនផ្តាច់ដោះរយៈពេលចន្លោះពី ១៨ ទៅ ២៤ ខែ - ទំងន់ទើបនឹងកើតចន្លោះពី ៩ ទៅ ២១ គ.ក្រ ហើយទំងន់អតិបរមា ២៣០ គ.ក្រ ចំពោះឈ្មោល និង ១៨០ គ.ក្រ ចំពោះញី - អាយុកាលអតិបរមា ៤០ ឆ្នាំ។

៣៦		ផ្សោតក្បាលត្រឡោក	*Orcaella brevirostris*	Irrawaddy dolphin	I	- រស់នៅស្ទើរគ្រប់ទឹកខ្វែងតាមបណ្តោយឆ្នេរ - ស៊ីត្រីគ្រប់ប្រភេទ បង្គា និងមឹក - ទំងន់ទើបនឹងកើតចន្លោះពី ១០ ទៅ ១២ គ.ក្រ - អាយុអតិបរមាប្រមាណ ៣០ ឆ្នាំ ហើយទំងន់អតិបរមាជាង ១៣០ គ.ក្រ។
៣៧		ផ្សោតច្រមុះដបចំពុះ វែង	*Tursiops truncatus*	Common bottlenose dolphin	II	- រស់នៅក្បែរកោះរុង កោះរុងសន្លឹម និងកោះតាង - ស៊ីពពួកត្រីគ្រប់ប្រភេទ និងបង្គា - ពពោះក្នុងរយៈពេល ១២ ខែ ហើយកូនផ្តាច់ដោះចន្លោះពី ១៨ ទៅ ២០ ខែ - ទំងន់ទើបនឹងកើតចន្លោះ ១៤ ទៅ ២០ គ.ក្រ ហើយទំងន់អតិបរមា ៥០០ គ.ក្រ ចំពោះភេទឈ្មោល និង ២៦០ គ.ក្រ ចំពោះភេទញី - អាយុអតិបរមា ៤០ ទៅ ៤៥ ឆ្នាំចំពោះឈ្មោល និងយ៉ាងតិច ៥០ ឆ្នាំ ចំពោះញី។
៣៨		ផ្សោតឃ្លៀច	*Sousa chinensis*	Indo-Pacific humpbacked dolphin		- រស់នៅតាមបណ្តោយឆ្នេរ មាត់ពាម និងក្បែរព្រៃកោងកាងក្នុងឃុំថ្មស ខេត្តកោះកុង - ស៊ីពពួកត្រី បង្គា និងមឹក - ពពោះរយៈពេលពី ១០ ទៅ ១២ ខែ ទើបកើត ហើយចិញ្ចឹមកូនដោយទឹកដោះរយៈពេល ២ ឆ្នាំ - ទំងន់ទើបនឹងកើត ១៤ គ.ក្រ ហើយទំងន់អតិបរមា ២៦០ គ.ក្រ ចំពោះភេទឈ្មោល និង ១៧០ គ.ក្រ ចំពោះភេទញី - អាយុអតិបរមាយ៉ាងតិច ៤០ ឆ្នាំ។

៣៩		ផ្សោតឆ្នូតភ្នែក	*Stenella longirostris roseinventris*	Dwarf spinner dolphin	II	- មានរស់នៅក្បែរកោះតាង - ស៊ីពពួកត្រី បង្គា និងមឹក - មេពពោះក្នុងរយៈពេលប្រហែល ១០ ខែ កន្លះ ទើបកើត ហើយចិញ្ចឹមកូនដោយទឹកដោះក្នុងចន្លោះពេលពី ១ ឆ្នាំ ទៅ ២ ឆ្នាំ។
៤០		ផ្សោតអុច	*Stenella attenuata*	Pantropical spotted dolphin	II	- មានរស់នៅក្បែរកោះតាង និងកោះប៉ូឡូវៃ - ស៊ីត្រី មឹក ក្តាម និងបង្គា - អាចផ្តល់កំណើតជាកូនផ្សោតគ្រប់ពេលវេលា - ពពោះក្នុងរយៈពេលប្រហែលជាង ១១ ខែ - មេផ្តល់ទឹកដោះដល់កូនក្នុងរយៈពេលយ៉ាងតិចបំផុត ១ ឆ្នាំ និងយ៉ាងយូរបំផុត ២ ឆ្នាំ - អាយុកាលអតិបរមា ៤០ ឆ្នាំ ចំពោះឈ្មោល និង ៤៦ ឆ្នាំ ចំពោះញី។
៤១		ផ្សោតឥតព្រុយខ្នង	*Neophocaena phocaenoides*	Finless porpoise	I	- រស់នៅក្បែរឆកកំពង់សោម និងតាមបណ្តោយឆ្នេរនៃខេត្តកោះកុង និងកែប - ស៊ីត្រី មឹក ក្តាម និងបង្គាជាអាហារ - ផ្តល់កំណើតនៅនិទាឃរដូវ និងដើមរដូវក្តៅ ពពោះក្នុងរយៈពេលយ៉ាងតិច ១១ ខែ មេផ្តល់ទឹកដោះដល់កូនក្នុងរយៈពេល ៧ ខែ ទំងន់ទើបនឹងកើតប្រមាណ ៦ គ.ក្រ ហើយទំងន់អតិបរមា ៧.២ គ.ក្រ - អាយុកាលអតិបរមាយ៉ាងតិច ៣៣ ឆ្នាំ។

៤២		ផ្សោតខ្មៅលឿង	*Dolphinus capensis tropicalis*	Long-beaked common dolphin	I	- រស់នៅក្បែរកោះរុង និងកោះរុងសន្លឹម - ចំណីរបស់វារួមមានត្រីតូចៗ និងមឹក - ពពោះក្នុងរយៈពេលយ៉ាងតិច ១១ ខែ ហើយមេ ផ្តល់ទឹកដោះក្នុងរយៈពេលយ៉ាងតិច ១០ ខែ - អាយុកាលអតិបរមាប្រហែល ៤០ ឆ្នាំ។
៤៣		ល្មិច	*Chelonia mydas*	Green turtle	I	- រស់នៅតាមតំបន់ឆ្នេរ ជាពិសេសនៅតំបន់ខ្សាច់ដែល មានស្មៅសមុទ្រ និងសារាយ - ស៊ីរុក្ខជាតិដូចជាស្មៅសមុទ្រ និងសារាយ - ឡើងមកពងកូននៅតាមកោះដែលមានខ្សាច់ និង ដាច់ស្រយាលពីមនុស្ស ចាប់ពីម៉ោង ១១ យប់ក្នុងខែ ពេញបូណ៌មី ។
៤៤		ក្រាស	*Eretmochelys imbricata*	Hawksbill turtle	I	- រស់តាមតំបន់ផ្កាថ្ម និងធ្វើសំបុកនៅតាមឆ្នេរខ្សាច់ និងនៅតាមកោះដែលមានសភាពស្ងប់ស្ងាត់ - ស៊ីចំរុះ (ស្គង់ ខ្វែរសមុទ្រ សិប្បិសត្វ សារាយ) - វាពេញវ័យបន្តពូជពីអាយុ ៣០ ឆ្នាំឡើងទៅ ហើយ រយៈពេលពី ២-៣ ឆ្នាំ ទើបពងម្តង។
៤៥		ល្មិចព្រុយបី ឬ ល្មិចស្ពឺ	*Dermochelys coriacea*	Leatherback turtle	I	- រស់ក្នុងកន្លែងទឹកជ្រៅ ហើយចូលមករកចំណីនៅ កន្លែងទឹករាក់ - ស៊ីខ្វែរសមុទ្រ និងសត្វសមុទ្រ - ពងកូននៅតាមតំបន់ឆ្នេរដាច់ស្រយាលពីមនុស្ស និង មានសភាពស្ងប់ស្ងាត់។

www.pheakdeylaw.com

៤៦		ល្មិចក្បាលធំ	*Caretta caretta*	Loggerhead turtle	I	- រស់នៅតាមតំបន់ឆ្នេរ ហើយកូនរបស់វាចូលចិត្តរស់នៅតាមតំបន់ដែលមានរុក្ខជាតិអណ្តែតទឹក - ស៊ីសាច់ជាអាហារ ពិសេសសត្វស្រទាប់បាត ដូចជាសិប្បិសត្វ ក្តាម ត្រី និងខ្វែរសមុទ្រ - វាពេញវ័យបន្តពូជចាប់ពីអាយុ ៣០ ឆ្នាំ ឡើងទៅ ហើយវាពងកូនក្នុងរយៈពេល ២ ឆ្នាំម្តង។
៤៧		ល្មិចប្រផេះ	*Lepidochelys olivacea*	Olive ridley turtle	I	- រស់នៅតាមតំបន់ឆ្នេរ និងសមុទ្រក្រៅដែលមានជម្រៅទឹកជ្រៅ ហើយចូលមកពងនៅតាមតំបន់ឆ្នេរដែលឆ្ងាយពីមនុស្ស និងមានភាពស្ងប់ស្ងាត់ - ស៊ីអាហារចំរុះ ដូចជាក្តាម បង្កង សិប្បិសត្វ សារាយ និងខ្វែរសមុទ្រ - វាពេញវ័យបន្តពូជពីអាយុ ១៧ ឆ្នាំ ឡើងទៅ ហើយពងកូនក្នុងរយៈពេល ២ ឬ ៣ ឆ្នាំម្តង។
៤៨		គ្រុំយក្ស	*Tridacna squamosa*	Fluted giant clam		- មានសំបកអតិបរមាប្រវែង ៤០ ស.ម - រស់នៅក្នុងជម្រៅទឹកមិនលើសពី ២០ ម ដោយភ្ជាប់ខ្លួនរបស់វាទៅនឹងផ្កាថ្ម - ជាប្រភេទស៊ីច្រោះ និងស្រូបយកសារធាតុសរីរាង្គដែលរលាយក្នុងទឹក បន្តពូជនៅរដូវវស្សា ពេលពេញវ័យបន្តពូជ វាមានភេទឈ្មោល ហើយ ១ ឆ្នាំក្រោយមកវាមានភេទខ្មើយ ដោយមានសរីរាង្គបន្តពូជញីផងឈ្មោលផង - ជាទូទៅវាបញ្ចេញស្ពែមមុនទើបបញ្ចេញពង។

www.pheakdeylaw.com

៤៩		គ្រុំយក្ស	*Tridacna maxima*	Elongate giant clam	II	- ខាងសំបកអតិបរមាប្រវែង ៣៥ ស.ម - រស់នៅក្នុងជម្រៅទឹកមិនលើសពី ២០ម ដោយភ្ជាប់ខ្លួនទៅនឹងថ្ម ឬ ផ្កាថ្ម - វាច្រោះយកប្លង់តុងរុក្ខជាតិជាអាហារ និងស្រូបយកអុកស៊ីសែនតាមស្រកី - ពេលពេញវ័យបន្តពូជ វាមានភេទឈ្មោល ហើយពី ២-៣ ឆ្នាំក្រោយក្លាយជាខ្ញី - ជាទូទៅ វាបញ្ចេញស្ពែមមុនទើបបញ្ចេញពង។
៥០		គ្រុំយក្ស	*Tridacna crocea*	Crocus giant clam	II	- ជាគ្រុំយក្សតូចជាងគេបំផុត ត្រឹមតែ ១៥ ស.ម - ខ្លួនរបស់វាទាំងមូលកប់ចូលទៅក្នុងផ្កាថ្ម - រស់នៅក្នុងជម្រៅទឹកមិនលើសពី ២០ ម នៅតំបន់ផ្កាថ្មជំរាល - ពេញវ័យបន្តពូជនៅអាយុពី ៧-៨ ឆ្នាំ ដោយពងកូននៅខែកញ្ញា ដល់ធ្នូ - ជាប្រភេទគ្រុំដែលមានការលូតលាស់យឺតជាងគេ។
៥១		គ្រុំយក្ស	*Tridacna gigas*	Giant clam		- សំបកអតិបរមារហូតដល់ ១៣៧ ស.ម - រស់នៅក្នុងតំបន់ដែលមានចរន្តទឹកខ្សោយ ជំរៅមិនលើសពី ២០ ម ពិសេសនៅតំបន់ផ្កាថ្ម - អាហារសំខាន់គឺពឹងលើការធ្វើរស្មីសំយោគ វាក៏ស៊ីច្រោះប្លង់តុងរុក្ខជាតិ និងអាហារតូចៗដែរ - បន្តពូជដោយបញ្ចេញទឹកកាម និងពងនៅក្នុងសមុទ្រ ភាគច្រើនពងកូននៅខែតុលា ដល់កុម្ភៈ - មានអាយុវែងរហូតដល់ ៤០ ឆ្នាំ។

៥២		ខ្យងកោដ្ឋ	*Trochus niloticus*	Commercial top		- រស់នៅតំបន់ផ្កាថ្មដែលមានជំរៅទឹករាក់ - វាស៊ីសារាយដែលមានសសៃឆ្មារ១ - ពេញវ័យមានទំហំ ពី ១១ - ១៥ ស.ម - ពេញវ័យច្រើនរស់នៅក្នុងជំរៅទឹកលើស ពី ១០ ម ។
៥៣		ខ្យងគុជ ឬ ខ្យង ប្រាក់	*Turbo marmoratus*	Green turbo or green snail		- ពេលតូចរស់នៅក្នុងតំបន់ផ្កាថ្ម ដែលមានជំរៅទឹកពី ១ ទៅ ៥ ម និងពេលពេញវ័យរស់នៅក្នុងតំបន់ទឹកជ្រៅចាប់ពី ២០ ម - មានទំហំសំបករហូតដល់ ២២ ស.ម ។
៥៤	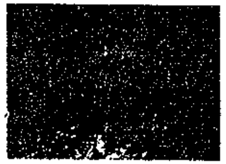	សេះសមុទ្រ (ត្រី)	*Hippocampus* spp.	Sea horse	II	- រស់នៅតំបន់ស្មៅសមុទ្រ ល្បាប់ខ្សាច់ ដែលសមុទ្រពិសេសនៅជុំវិញកោះរុង និងរុងសន្លឹម - វាស៊ីបង្កងតុងសត្វ សត្វវល្លជាតិតូច១ និងកូនត្រី - អាយុ ១៤ សប្តាហ៍អាចបន្តពូជបាន - វាបន្តពូជរៀងរាល់ ២០-២៨ ថ្ងៃ ពេញមួយឆ្នាំ - សេះសមុទ្រឈ្មោលជាអ្នកពពោះ ហើយរយៈពេល ២០ ដល់ ២៨ ថ្ងៃ ទើបញាស់ - ជាទូទៅ ក្នុងពេលមានគភិម្តង១ សេះសមុទ្រឈ្មោលកើតបានកូន ១០០-២០០ ក្បាល ។
៥៥		ផ្កាថ្ម	*Anthozoa spp.*	Corals and sea anemones		- ដុះជុំវិញកោះ ចាប់ពីច្រាំង ដល់ជម្រៅ ៣ ត.ម ភាគច្រើនដុះនៅជុំវិញកោះរុង កោះរុងសន្លឹម កោះស្តេច និងកោះផ្សេង១ទៀត - មានចំនួនសរុបប្រមាណ ២.៨០០ ហិកតា ជាង ៧០ ប្រភេទ ចែកជា ២ក្រុម (ផ្កាថ្មរឹង និងទន់) - អាចលូតលាស់ប្រមាណ ១-២ ស.ម/ឆ្នាំ ។

៥៦		ប្រឡាំងកាស	*Tachypleus gigas*	Traingular-tail horseshoe crab		- រស់ក្នុងលំហសមុទ្រ ហើយបម្លាស់ទីមកតំបន់ឆ្នេរដើម្បីធ្វើសំបុកពងកូន - វាស៊ីមឹក បង្គា និងត្រីជាអាហារ - ញីពេញវ័យបន្តពូជចាប់ពីស្នូកប្រវែង ៩៨ ម.ម និងឈ្មោលមានប្រវែង ១១១ ម.ម - ឈ្មោលសក ១២ ដង និងញីសក ១៣ ដង ទើបពេញវ័យបន្តពូជ - សកម្មភាពបន្តពូជមានពេញមួយឆ្នាំ។
៥៧		កាចរ	*Carcinoscorpius rotundicauda*	Mangrove horseshoe crab		- មានប្រវែងរហូតដល់ ៤០ ស.ម (ទាំងកន្ទុយ) - ស៊ីដង្កូវ និងសិប្បិជាតិជាសំខាន់ - អាចទំលាក់ពងពី ៦០.០០០-១២០.០០០គ្រាប់ នៅលើខ្សាច់ និងញាស់ក្រោយ ២ សប្តាហ៍ - វាពេញវ័យបន្តពូជចាប់ពីអាយុ ១១ ឆ្នាំ។
៥៨		ត្រីបាឡេនធំដង្កក់	*Rhincodon typus*	Whale shark	II	- ភាគច្រើនរស់នៅក្នុងតំបន់ទឹកជ្រៅ - វាស៊ីកូនបង្គា (ឝី) មឹក និងកូនត្រី - ពេញវ័យបន្តពូជពេលមានប្រវែងលើសពី ៦ ម - វាមានអាយុវែងបំផុតពី ១០០-១៥០ ឆ្នាំ។

បានបញ្ឈប់បញ្ជីនេះត្រឹមលេខរៀង ៥៨។